

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Cdo/2/2021
Identifikačné číslo spisu: 2513206783
Dátum vydania rozhodnutia: 27.01.2022
Meno a priezvisko: Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:2513206783.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Prima banka Slovensko, a. s., so sídlom v Žiline, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému L. A., bývajúcemu v O., o zaplatenie 2.500 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 9C/210/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. mája 2020 sp. zn. 25Co/98/2019, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 26. mája 2020 sp. zn. 25Co/98/2019a rozsudok Okresného súdu Piešťany z 28. februára 2019 č. k. 9C/210/2013-208 vo výroku, ktorým zamietol žalobu v časti uplatnených zmluvných úrokov po zosplatnení úveru a vo výroku o náhrade trov konania z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súdu Piešťany na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Piešťany (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ a „okresný súd“), v poradí druhým rozsudkom z 28. februára 2019 č. k. 9C/210/2013-208 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 211,07 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 208,86 eur od 4. januára 2012 do zaplatenia, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Zároveň určil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 11,46 %. Žalobkyňa sa žalobou z 26. apríla 2013 domáhala zaplatenia sumy 2.500 eur, sumy 208,86 eur (nezaplatený úrok ku dňu zosplatnenia úveru), sumy 45 eur (poplatky za upomienky a výzvy), sumy 2,21 eur (vyčíslený úrok z omeškania ku dňu zosplatnenia úveru), úrok vo výške 19,53 % ročne zo sumy 2.500 eur od 4. januára 2012 do zaplatenia, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2.708,86 eur od 4. januára 2012 do zaplatenia, titulom úverovej zmluvy č. XX/XXX/XX - Optim pôžička z 2. augusta 2011. V poradí prvým rozsudkom z 28. februára 2017 súd prvej inštancie vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2.500 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne od 4.1.2012 do zaplatenia, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom II. vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol a vo výroku III. určil, že žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 81,42 %. Na odvolanie žalobkyne, Krajský súd v Trnave uznesením z 12. septembra 2018 sp. zn. 9Co/222/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti výroku II., s výnimkou nenapadnutej časti o zaplatenie poplatkov za upomienky a výzvy vo výške 45

eur a vo výroku III. o náhrade trov konania, zrušil a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

1.1. Vo svojom rozsudku, druhým v poradí, súd prvej inštancie uviedol, že po preskúmaní obsahových náležitostí úverovej zmluvy z 2. augusta 2011 zistil, že zmluva obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy. Súd prvej inštancie posúdil postup žalobkyne, ktorá rozhodla o predčasnej splatnosti úveru a vyzvala žalovaného na splatenie celého úveru do 2. januára 2012, za súladný so zmluvou a § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a mal za to, že žalobkyni tak vzniklo právo na zaplatenie celého zostatku úveru, ktorého hodnota ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru predstavovala sumu 2.500 eur, v ktorej časti súd prvej inštancie považoval žalobu za dôvodnú a túto sumu spolu s úrokom z omeškania uložil žalovanému zaplatiť rozsudkom, č. k. 9C/210/2013-113 z 28. februára 2017, ktorý v tejto časti nadobudol právoplatnosť 19. apríla 2017. Súd prvej inštancie okrem toho považoval žalobu za dôvodnú aj v časti nároku žalobkyne na zaplatenie kapitalizovaného úroku vo výške 208,86 eur, ktorý vznikol z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru pri zmluvne dohodnutej úrokovej sadzbe vo výške 19,53 % ročne a nárok žalobkyne na zaplatenie kapitalizovaného úroku z omeškania vo výške 2,21 eur vyplývajúceho z úverovej zmluvy, ktorý vznikol z neuhradených splátok do dátumu predčasnej splatnosti úveru, keď uvedené žalovaný ani nerozporoval. Pretože sa žalovaný dostal do omeškania so splatením svojho peňažného záväzku, priznal súd prvej inštancie žalobkyni v žalobe uplatnený nárok na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 208,86 eur od 4. januára 2012 do zaplatenia, tak ako žalobkyňa žiadala. Pokiaľ ide o uplatnený nárok žalobkyne na zaplatenie zmluvného úroku po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru vo výške 19,53 % ročne z istiny do zaplatenia, súd prvej inštancie v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalobkyňa pristúpila k zosplateniu celého úveru k 2. januáru 2012, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver, čím zo strany žalobkyne došlo k určaniu lehoty predčasnej končenej splatnosti úveru, keď potom len do tohto dňa patrili žalobkyni zmluvné úroky a po tomto dni nastúpil režim platenia úrokov z omeškania. Uviedol, že v prípade omeškania spotrebiteľa s vrátením týchto prostriedkov je spotrebiteľ povinný platiť výlučne úroky z omeškania, avšak nie riadne úroky. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Súd prvej inštancie poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98, z ktorého vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania, ako aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „odvolací súd“ a „krajský súd“) rozsudkom z 26. mája 2020 sp. zn. 25Co/98/2019 na odvolanie žalobkyne, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku II. (v zamietajúcej časti uplatneného nároku na zmluvné úroky po zosplatení úveru) a vo výroku III. o náhrade trov konania potvrdil a žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že úrok z úveru prináleží iba na čas do zosplatenia úveru, resp. do splatnosti dlhu a následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. V danom prípade si účastníci úveru presne dohodli úverové obdobie, a to do splatnosti úveru, preto ak táto splatnosť nastala a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej určenej doby splatnosti nevrátil, prichádzajú do úvahy za obdobie od splatnosti úveru už len úroky z omeškania. Odvolací súd sa pritom opierať aj o judikatúru vyšších súdov, od ktorej nebol dôvod odkloniť sa ani v danom prípade. Závery Najvyššieho súdu SR obsiahnuté v rozhodnutí pod č. R 59/1998 (sp. zn. 4 Cdo 143/98) boli prijaté i v potvrdzujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 29C/131/2011 z 23. novembra 2011, ktoré úsudky všeobecných súdov napokon akceptoval i Ústavný súd SR vo veci pod sp. zn. IV. ÚS 476/2012 z 18. septembra 2012. Aj odvolací súd uviedol názor, že ak spotrebiteľ po zosplatení už nemá právny titul peňažné prostriedky veriteľa užívať, niet dôvodu, aby veriteľ inkasoval úroky náležiacie mu pri oprávnenej držbe finančných prostriedkov spotrebiteľom, náležia mu ale úroky z omeškania. Súdna prax v otázke nároku na úroky z úveru za čas

po jeho predčasnom zosplatnení nie je jednotná, o čom svedčia i na žalobkyňou v odvolaní poukázané rozhodnutia krajských súdov, avšak v tejto otázke sa odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené priklonil k názoru, že veriteľovi patria úroky z úveru len za čas do splatnosti dlhu. Predčasným zosplatnením úveru veriteľ žiada o okamžité vrátenie poskytnutej istiny, ktorú veriteľ v prípade jej včasného nevrátenia zadržiava protiprávne, preto je namieste, aby v tom prípade nastúpili nie úroky predstavujúce odplatu za dovolené používanie istiny, ale sankčné úroky za protiprávne nevrátenie istiny, v tomto prípade, zákonné úroky z omeškania, a to najmä ak v úverovej zmluve pre takýto prípad nebolo zmluvnými stranami dohodnuté nič iné. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd potom považoval za správny záver súdu prvej inštancie o potrebe zamietnutia žaloby v časti uplatnenia úrokov z úveru za čas po jeho zosplatnení. Po vyčerpaní žalobkyňou uplatnených odvolacích dôvodov potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zamietajúceho výroku II. s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil a v zmysle § 255 ods. 1 CSP žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, keď súd v danej veci aplikoval správny právny predpis, avšak nesprávne ho interpretoval. Podľa názoru dovolateľky nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení. Poukázala na ustanovenie § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka. Postup podľa § 565 OZ je úplne odlišným právnym konaním než odstúpenie od zmluvy (v tomto prípade podľa § 506 ObZ), zosplatnenie pohľadávky nie je špecifickým spôsobom zániku záväzkového vzťahu, na rozdiel od odstúpenia od zmluvy. Výhlásenie mimoriadnej splatnosti v súlade s ustanovením § 565 OZ nie je žiadnym odstúpením od zmluvy, ale výkonom iného práva, vykonaním ktorého dochádza výlučne k časovej zmene vo vzťahu k povinnosti splatiť poskytnutý úver (vrátane úrokov z úveru) a nemá žiadnu vecnú a obsahovú súvislosť s oprávnením zakotveným v ustanovení § 506 ObZ. Povinnosť dlžníka vrátiť veriteľovi poskytnutý úver s úrokmi po odstúpení od zmluvy o úvere podľa ustanovenia § 506 ObZ predstavuje pôvodný záväzok, ktorý sa odstúpením od zmluvy modifikoval vo svojej splatnosti (na požiadanie veriteľa sa stáva splatnou celá pohľadávka). Dovolateľka ďalej uvádza, že zmluvne dojednaný úrok a zákonný úrok z omeškania sú dva samostatné právne inštitúty a nemožno ich zmiešavať. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Žalobkyňa v danej právnej otázke poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 118/2019 z 26. augusta 2020 a sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo 16. júna 2020. Dovolací súd v oboch rozhodnutiach dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. V rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 113/2018 z 30. júla 2019, odkazujúc na judikatúru Súdneho dvora EÚ, je uvádzaný právny záver, podľa ktorého má veriteľ nárok na zmluvný (obchodný) úrok z úveru bez ohľadu na zosplatnenie dlhu, a to aj popri nároku na úrok z omeškania, pričom tento nárok trvá až do úplného splatenia poskytnutých finančných prostriedkov dlžníkom. Tento záver dovolací súd odôvodňuje najmä odlišným účelom, resp. cieľom (zmluvného) úroku a úroku z omeškania. Dovolateľka na záver navrhla, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu a zároveň, aby zrušil v rozsahu výroku II. rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiadala o priznanie náhrady trov odvolacieho i dovolacieho konania.

4. Žalovaný sa k dovolaniu žalobkyne nevyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo aj „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 2 písm. b/ CSP, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné a aj dôvodné, a preto rozsudok odvolacieho súdu, v dovolaní napadnutej časti i rozsudok prvoinštančného súdu v rozsahu dovolania zrušil (§ 449 ods. 1, 2 CSP) a vec vrátil súdu prvej

inštancie na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (ods. 2).

9. Ako už bolo uvedené, v preskúmvanej veci dovolateľka prípustnosť dovolania odôvodnila poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, pričom malo ísť o otázku existencie a výšky nároku veriteľa zo (spotrebiteľského) úverového vzťahu na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnem zosplatnení úveru. Dovolateľka teda dovolanie odôvodnila prípustným dovolacím dôvodom, a to nesprávnym právnym posúdením veci odvolacím súdom, keď v ňom vymedzila nielen to, ktoré právne posúdenie veci pokladá za nesprávne (označením právnej otázky, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu i jemu predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie), ale aj to, v čom ňou namietaná nesprávnosť spočíva (v nesprávnej aplikácii práva na zistený skutkový stav).

10. V prejednávanej veci rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky existencie a výšky nároku veriteľa zo (spotrebiteľského) úverového vzťahu na zaplatenie zmluvného úroku po predčasnem zosplatnení úveru.

11. V dobe rozhodovania dovolacieho súdu o dovolaní v tomto spore už uvedená právna otázka bola dovolacím súdom riešená v rozhodnutí zo 16. júna 2020 sp. zn. 5 Cdo 42/2020 v druhovo totožnej veci tej istej dovolateľky, v ktorom najvyšší súd (o. i.) uviedol:

„18. Zmluva o úvere uzavretá medzi stranami sporu je spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou zákonu č. 129/2010 Z. z. Tento zákon ale nepokrýva všetky otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na akú dobu je dlžník povinný platiť úroky z poskytnutého úveru, vzťah úrokov z úveru a úrokov z omeškania, výšku úrokov z omeškania, ktoré sú predmetom úpravy Obch. z. Zmluva o úvere je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d/ Obch. z. v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o úvere tzv. absolútnym obchodom, a preto bez ohľadu na povahu účastníkov zmluvy o úvere je potrebné pri posudzovaní tohto právneho vzťahu vychádzať aj z ustanovení Obch. z. o zmluve o úvere (§ 497 a nasledujúce). Ustanovenia OZ sa v prípade právneho vzťahu, účastníkom ktorého je spotrebiteľ, použijú vtedy, ak v Občianskom zákonníku existuje také ustanovenie, ktoré je možné prednostne aplikovať (§ 52 ods. 2 OZ).

19. Z ustanovení § 497 a § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka vyplýva, že zmluva o úvere nemôže byť dohodnutá ako bezúročná. U spotrebiteľských úverov je jednou z náležitostí, ktoré musí zmluva obsahovať, uvedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z.). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave zmluvy o úvere absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov, v § 502 ods. 1 vete prvej Obchodného zákonníka je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov.

20. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona č. 129/2010 Z. z. nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník nemodifikuje moment trvania

záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa.

21. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za ne získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania.

22. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t. j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo.

23.1. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

23.2. Túto vedomosť však dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 OZ.

23.3. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, pretože v prípade, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda, jeho právo zostáva zachované, pravda po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody.

24. Dovolací súd dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ Uvedené rozhodnutie bolo aj uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 5 z roku 2021.

12. V danom prípade dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania podaného tou istou dovolateľkou - vid' konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 2 Cdo 115/2019, 5 Cdo 73/2020, 7 Cdo 307/2019, 7 Cdo 118/2019, 8 Cdo 221/2019, 8 Cdo 237/2019, 8 Cdo 135/2020, 9 Cdo 6/2020, 9 Cdo 24/2020, 9 Cdo 270/2020, 9 Cdo 332/2020, v ktorých dospel dovolací súd k zhodnému riešeniu právnej otázky vedúcej k záveru, že „v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí“. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne. V zmysle § 452 ods. 1 CSP už ďalšie dôvody neuvádza.

13. Vychádzajúc z vyššie uvedeného právneho názoru, od ktorého sa dovolací súd nepovažuje za potrebné odkloniť, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne je prípustné a zároveň dôvodné, a teda je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti zrušiť (§ 449

ods. 1 CSP). Keďže nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd v tejto časti zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec mu vrátil v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

14. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.